

Inclusief digitaal actief

Inspiratiedag 22 februari 2024

Welkom !

Welkom

- Situering van de dag door Jana Verplancke

- Team Digi-Act

Martine De Zitter – bacheloropleiding sociaal werk

Charlotte Vanbleu – bacheloropleiding sociaal werk

Wim Duran – graduaatsopleiding orthopedagogische begeleiding

- Expertisenetwerk Mens, Samenleving en Digitalisering

Programma

#inclusiefdigitaal

10u00	Welkom
10u10 – 10u30	Keynote 'Inclusief digitaal actief: wat bedoel je?'
10u30 – 11u15	Keynote 'Digitale dagbesteding: mogelijkheden en uitdagingen?'
11u15 – 11u30	Pauze
11u30 – 12u30	Panelgesprek: Kansen en uitdagingen voor e-inclusie en digi-dagbesteding voor mensen met een beperking
12u30 – 13u30	Lunch + infomarkt (salons en gang salons)

Programma

#inclusiefdigitaal

13u30 – 14u15 en 14u30 – 15u15 **Inspiratiesessies**

1. Digi-hulp aan mensen met een beperking, hoe doe je dat? A1.06
 2. Samen digitale activiteiten maken: hoe doe je dat? C0.07
 3. Proeven van digitaal aanbod via platform voor mensen met een beperking ? A3.09
 4. Hoe samen visie vormen over digitale dagbesteding? A1.02
 5. Hoe ga je met cliënten digitaal op stap ? Wat praktijkverhalen ons leren A2.06
 6. Film 'Exclusie' –een kortfilm (30 min) over exclusie met een vleugje romantiek en humor C0.06
- 15u30 Slotbeschouwing en oproep lerend netwerk C0.06
- 16u00 Receptie en netwerkmoment (salons)

Inclusief digitaal actief? Wat bedoel je?

over e-inclusie en digitale dagbesteding

Over e- inclusie en digidagbesteding reflecties vanuit PWO Digi-act

Een tweeluik

- Hoe **e-inclusie faciliteren voor mensen met een beperking?**
- Hoe een **digitaal dagbestedingsplatform** met activiteiten op maat van personen met een beperking ontwikkelen en implementeren?

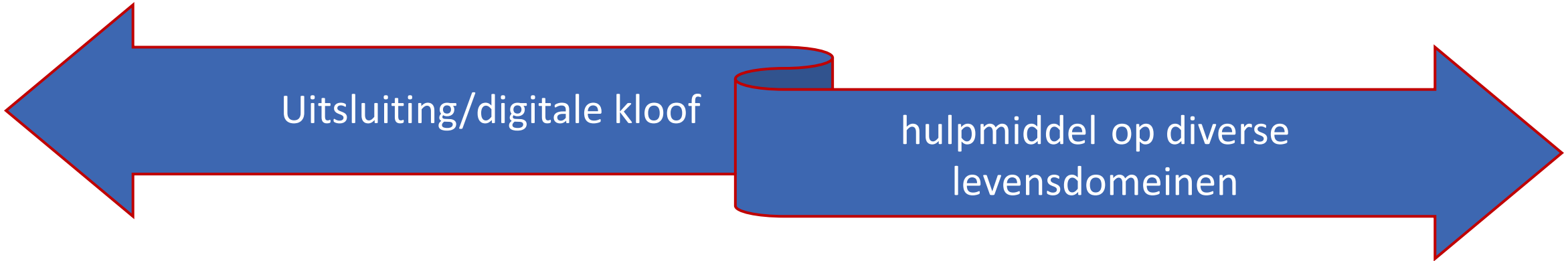
Over exclusie ...

“Stel je even voor hoe je je zou voelen ... als je zou merken dat alle andere mensen nieuwe technologieën en methoden gebruiken om dingen uit te zoeken of om met elkaar te communiceren, maar dat jij werd uitgesloten van deze activiteiten.

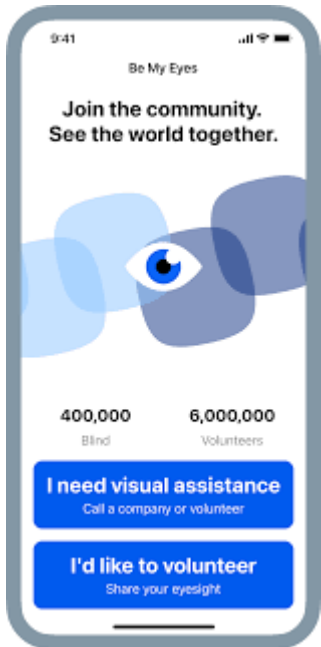
Wat als je merkt dat het moeilijk is om te begrijpen hoe je een computer, tablet of smartphone moet gebruiken ...

dat de knoppen te onhandig zijn en dat eenmaal toch ingeschakeld ... de gebruikersomgeving (interface) onbegrijpelijk is, dat alles is geschreven in een taal die je nooit geleerd hebt, of ...

dat andere mensen je vertelden dat je deze technologie niet mag gebruiken omdat ze te riskant is voor jou, je ze zou stuk maken of verliezen...”

Dagelijks leven

<https://bemyeye.com/>

Gezondheid

<https://www.fitmetsteffie.nl/nl/>

Relaties

WAT IS ABCDATE?

<https://www.abccdate.nl/>

Over e-inclusie en mensen met een beperking

Wat roept e-inclusie van personen met een beperking op?

Bron: adviescommissie

4 voorwaarden voor digitale inclusie

1. Digitale toegang
2. Digitale competenties
3. Ondersteuningsnetwerk
4. Inclusion by design
 - Diensten of producten zijn toegankelijk ontwikkeld

(Bron: Mediawijs)

Digitale toegankelijkheid

“Digitale toegankelijkheid zegt iets over hoe websites en mobiele applicaties gemaakt zijn. Een toegankelijke website of app is zo gemaakt dat iedere bezoeker gelijke toegang heeft tot de informatie en digitale diensten op die website of app, ook bezoekers met een beperking.

Een toegankelijke website of app beantwoordt aan de 4 principes van de [Web Content Accessibility Guidelines \(WCAG\)](#)”

Concreet moet iedereen gelijkwaardige toegang hebben op digitaal vlak. Voor gebruikers die blind zijn moeten de tekst en afbeeldingen op de website leesbaar zijn met een schermlezer. Voor gebruikers met een lichamelijke handicap moet de website ook zonder muis of toetsenbord bedienbaar zijn. Voor gebruikers die doof of slechthorend zijn worden video's en audiofragmenten voorzien van ondertitels of een vertaling naar Vlaamse Gebarentaal. En voor gebruikers met een autismespectrumstoornis of ADHD wordt de informatie op een duidelijke en overzichtelijke manier gepresenteerd zonder afleiding of flitsende beelden.

Bron: <https://www.vlaanderen.be/dienst-diversiteitsbeleid/digitale-toegankelijkheid>

In de praktijk ...

Toegankelijkheidsmonitor 2020

[Ce rapport en français](#)

[Rapporten van vorige jaren](#)

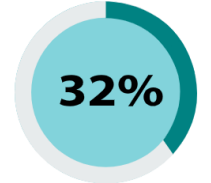
829 studenten

175 websites

15 criteria

32%
toegankelijk

- Slechts 32% van de 175 gescreende Belgische websites is toegankelijk
- 1 op de 5 huishoudens heeft geen toegang tot internet.
- 46 % van de Belgische bevolking is digitaal kwetsbaar

(bron: Anysurfer)

(bron: Barometer Digitale Inclusie 2022)

Toenemende aandacht voor e-inclusie

- Vlaams en Europees

Bv. Iedereen Digitaal met o.a. City Deal E-inclusion by design
Uitrol e-inclusiebeleid bij lokale besturen

- E-inclusion for Belgium
- De digibanken

In gesprek met mensen met een beperking

- Onze Nieuwe Toekomst
- Invloed van digitalisering op verschillende levensdomeinen.
- Hoge drempel om hulp te vragen
- Aanbod niet gekend

In gesprek met het werkveld en digibanken

Er zijn aantal goede praktijken ...

- vanuit VAPH-organisaties (lessenreeksen, workshops, cursussen, digicafés,...)
- vanuit Digibanken: Digibank Plus
- specifieke apps en websites

Stijging van diensten waar mensen met digitale vragen terecht kunnen.

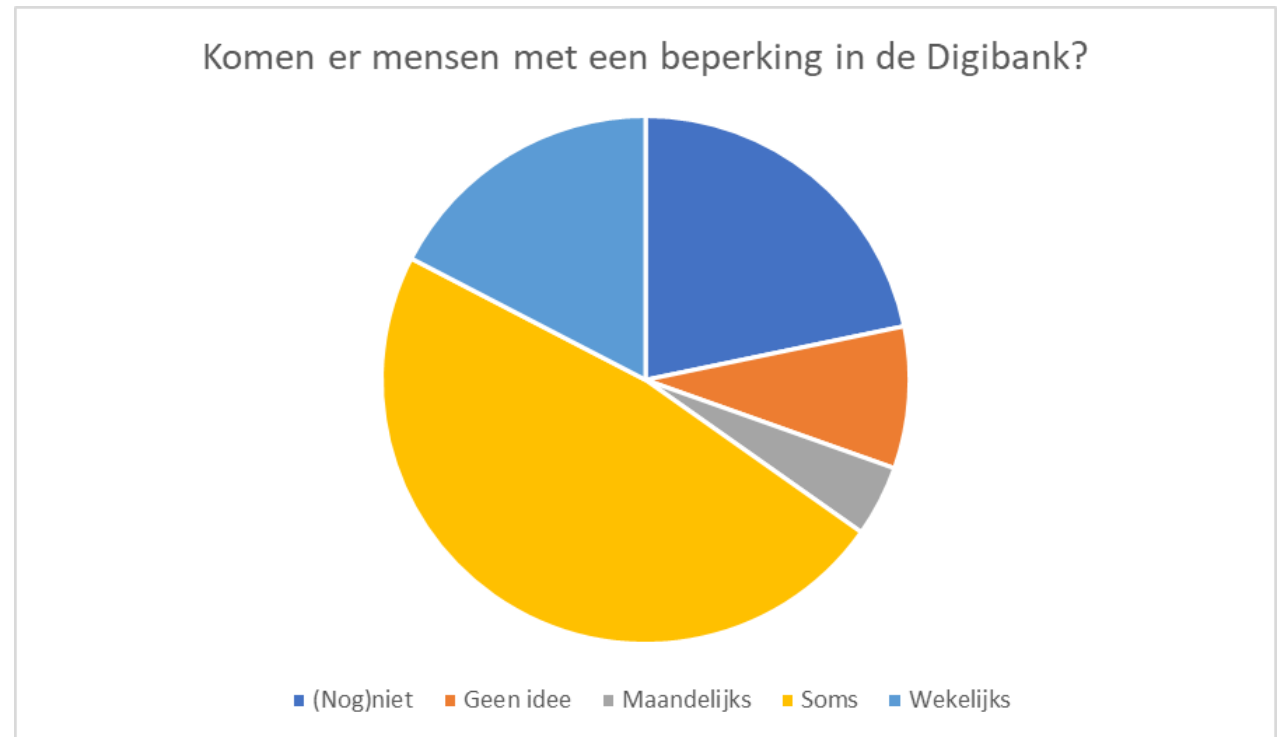
“Kunnen mensen met een beperking hier ook terecht?”

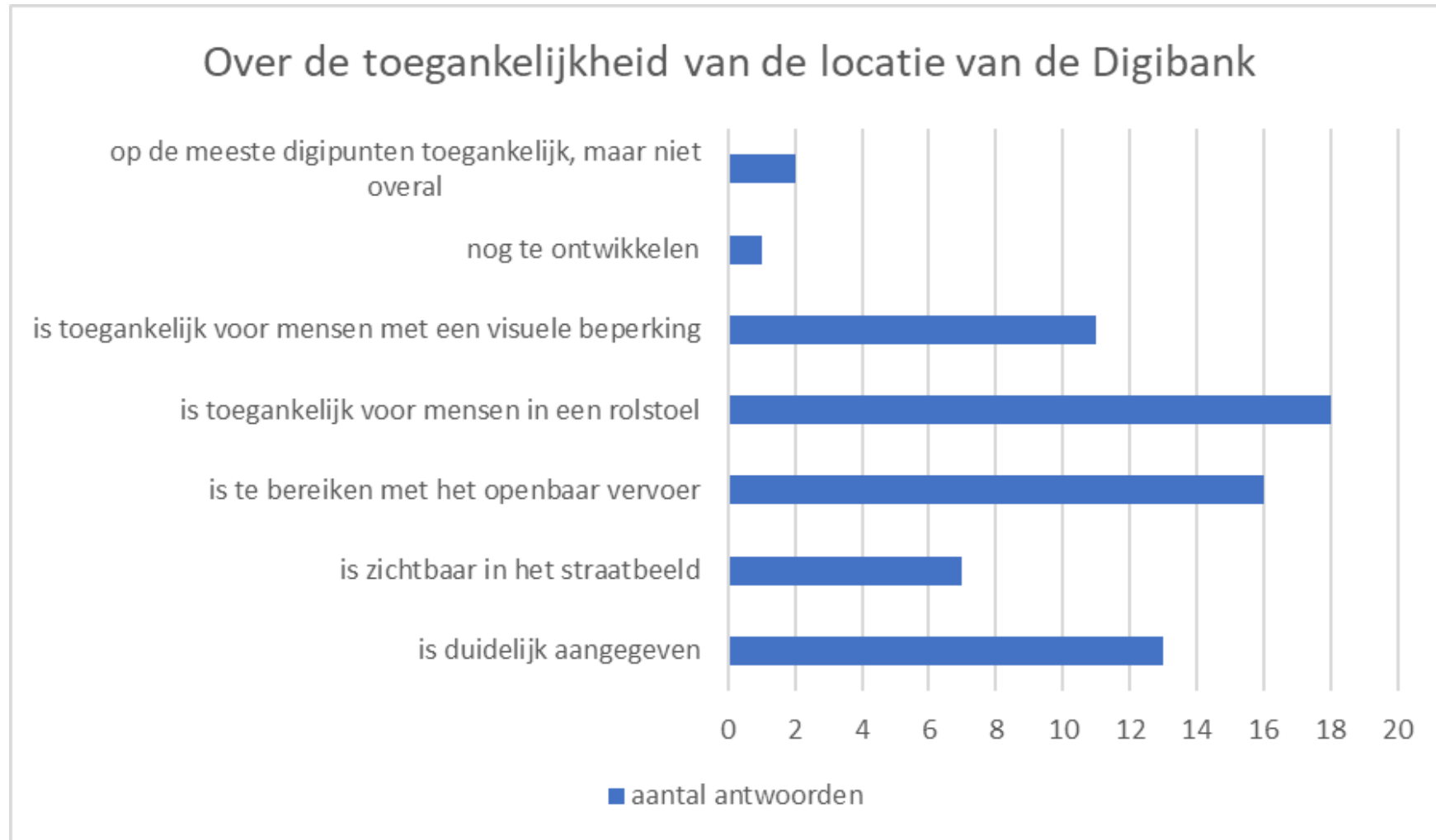
Digibanken: kunnen PmB er terecht?

Online bevraging Digibanken Vlaanderen (n=23/54)

- Gekend aanbod?
- Toegankelijk aanbod?
- Fysiek toegankelijkheid
- Onthaal

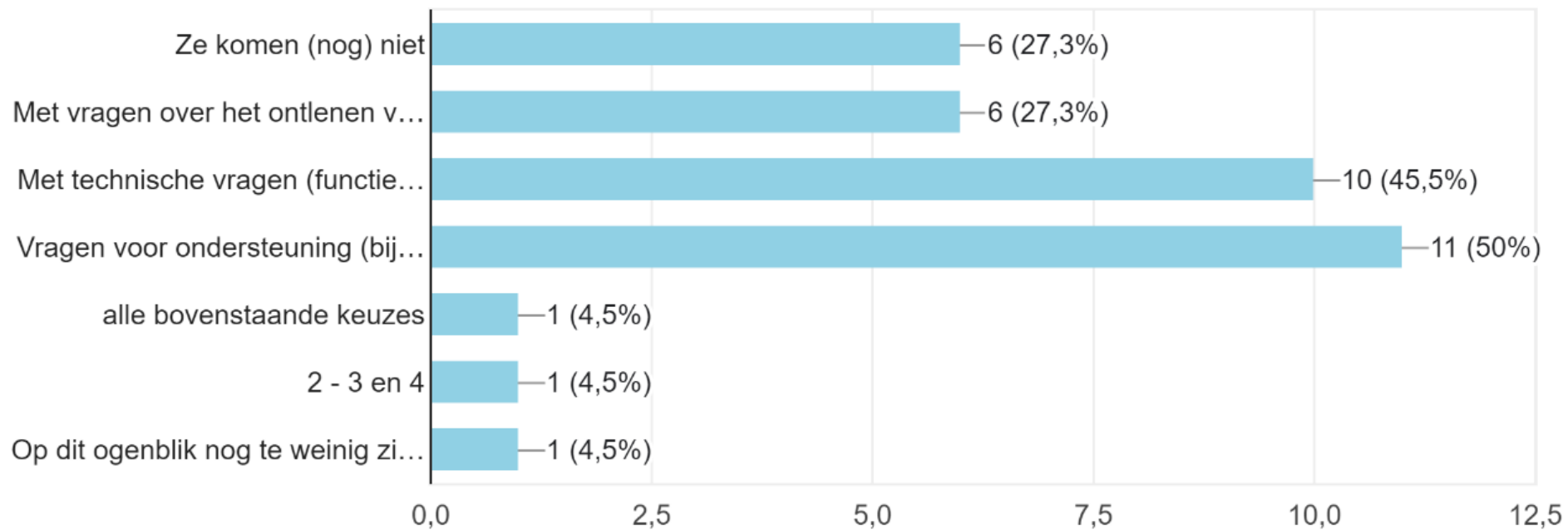

Digibanken en fysieke toegankelijkheid

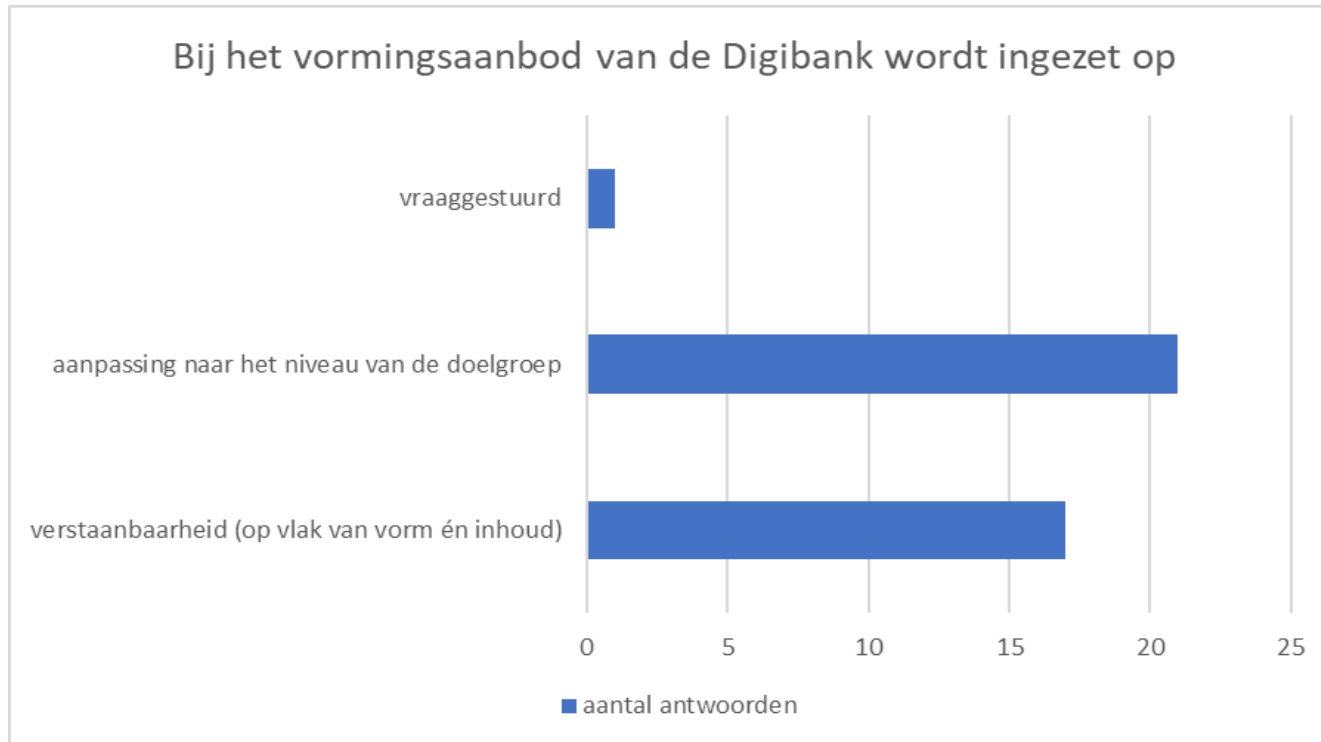

Digibanken: welke vragen

Met welke digitale vragen komen mensen met een (vermoeden van) beperking naar de Digibank?
22 antwoorden

Digibanken en digihelpers

Vrijwilligers genoeg voorbereid ?

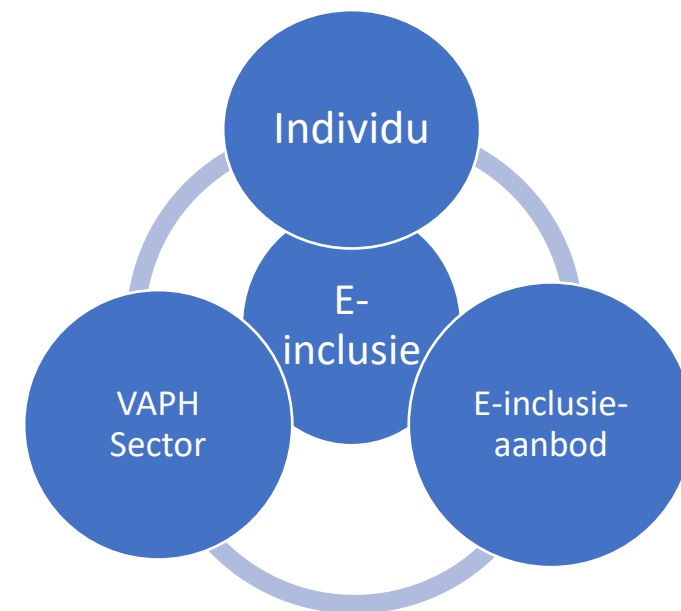
- Onthaal
- Vorming
- Opvolging

→ Inspiratiesessie 'Digihulp voor mensen met een beperking'

Digibanken: noden

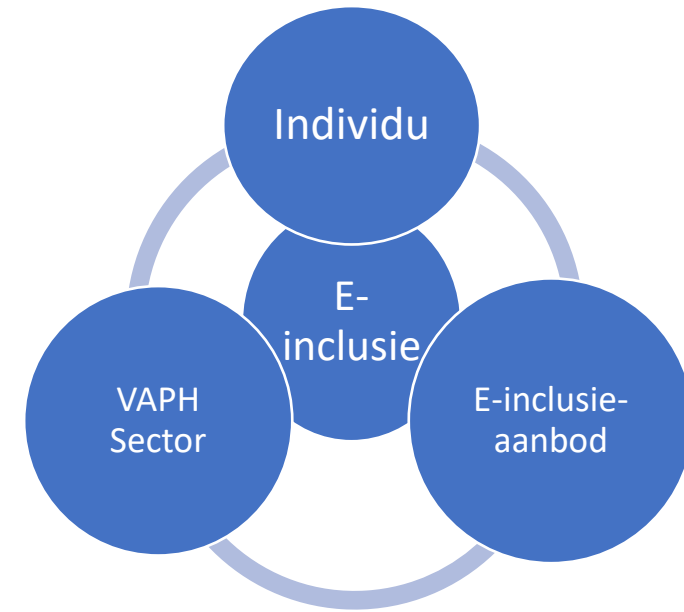
- Nood aan verbinding tussen digihelpers
- Nood aan budget voor hulpmiddelen
- Nood aan overzicht van
 - Toegankelijkheidsaanpassingen + specifiek materiaal
 - Wat aanpassen en bij wie terecht?

Even samenvatten...Digitale inclusie en mensen met een beperking

- Doelgroep is digitaal aanwezig en wil er deel van uitmaken
- VAPH-sector is al aan de slag rond vaardigheden, veiligheid, ...
- Vanuit overheid is er aandacht voor e-inclusie (bv Digibanken - Europese richtlijnen)

Even samenvatten...Digitale inclusie en mensen met een beperking

- Kennis van het e-inclusieaanbod
- Aangepast e-inclusieaanbod
- Doel: kwaliteit van leven op alle domeinen bij personen met een beperking realiseren
- **Uitdaging: Hoe kunnen deze 3 spelers elkaar vinden?**

Over digitale dagbesteding

Digitale inclusie

- toegang tot internet en toestellen (hardware);
 - beschikken over vaardigheden om hier mee aan de slag te gaan
 - het beschikken over een netwerk waarop hij/zijn kan terugvallen als er vragen of moeilijkheden zijn.
 - 'inclusion by design'
-
- ook een uitnodigend online aanbod van activiteiten, die het zelfstandig gebruik ervan aanmoedigen.

(bron: Birmingham City council)

Over dagbesteding

Tendens 1: inhoudelijk invulling van dagbesteding

Verschuiving:

- a) van 'intra- murale' dagbesteding naar **in de maatschappij**
- b) van belevingsgericht
over ontwikkelingsgericht ('zaken leren')
naar arbeidsmatige dagbesteding **in de samenleving**.

*'De vraag om herbezinning op dagbesteding is niet eerder zo luid te horen geweest als nu...
Meedoen naar vermogen, meer eigen regie, integraal deel uitmaken van de samenleving
en maatwerk zijn leidraad geworden.'*

Bron: Movisie (2017)

Over dagbesteding

Tendens 2: veranderingen in de zorgvragen

- **individueel zorgaanbod is nodig**, maar niet altijd haalbaar
- zorg op maat voor:
 - personen met een beperkte taakspanning,
 - personen moeilijkheden in een groep zich staande te houden,
 - personen bij wie verplaatsing naar dagbestedingslocatie veel inspanningen vraagt.

Over dagbesteding

Tendens 3: wachtlijsten

'Te veel jongvolwassenen met een beperking wachten thuis op hulp'

10 februari 2021 Annelies Moeyersoons, Liesbet Billiet

Wat als het schooltraject van jongvolwassenen met een beperking erop zit? Voor de ene loopt opvang en begeleiding gewoon door, de andere zit plots voltijs thuis. [De Sperwer](#) en [Ithaka](#), twee diensten die met deze mensen werken, klagen deze ongelijkheid aan.

[HANDICAP](#) | [ORGANISATIE VAN ZORG](#) | [OVERHEID](#)
[DOSSIER: PERSOONSVOLGENDE FINANCIERING](#)

Over dagbesteding

Tendens 4: beschikbaarheid zorgpersoneel

De Standaard [Nieuws](#) [Opinie](#) [Inspiratie](#) [Podcasts](#)

ZORG

Ouders kinderen met handicap: “Wat ben je met een zorgbudget, als je de assistenten niet vindt?”

Marleen Maris met haar dochter Anneleen: “Assistenten kunnen een ongelofelijk verschil kunnen maken in het leven van onze kinderen.” — © Kristof Vadino

Ouders van kinderen met een handicap vinden steeds moeilijker een assistent. “Wat ben je met een budget als er niemand is om dat aan te besteden?”

Over dagbesteding

‘de zorgvraag van mensen met een licht verstandelijke beperking stijgt al meer dan 20 jaar. Een steeds complexer worden de samenleving, die een sterke nadruk legt op zelfredzaamheid, is hier debet aan. (...) Riet Brinck oud adviseur op het gebied van inclusie- vraagstukken en voormalig (officieus) minister van gehandicaptenzaken in Nederland verwacht veel van ‘de slimme technologische innovaties’: Ze helpen het leven van mensen met een beperking makkelijker te maken.’

(bron: Ahli, S. & Douma, L., 2022)

Over digitale dagbesteding

Over digitale dagbesteding

Definitie van digitale dagbesteding

- meedoen aan dagbestedings- of vrijetijdsactiviteiten
- via een online platform / website
- achter de computer of tablet: thuis of in een voorziening

Over digitale dagbesteding

in Nederland:

- eerste praktijken waar er op digitale dagbesteding wordt ingezet
bv. mywepp (digitale plan en nieuwsborden, tools (gsm, tablet)
ingezet voor meer autonomie)
bv. Interactcontour

in Vlaanderen:

- initiatieven vanuit organisaties die in de dagbesteding of daarbuiten worden ingezet (zonder dat ze gericht zijn op het vervangen van de dagbesteding)

Uiteenlopend aanbod

1. Verscheidenheid in de wijze van deelnemen
2. Verscheidenheid in de wijze van aanbieden
3. Verscheidenheid in de onderwerpen
4. Verscheidenheid doelgroep
5. Verscheidenheid in de samenwerking met het reguliere aanbod

Uiteenlopend aanbod

1. verscheidenheid in de wijze van deelnemen

- alleen of in groep
- fysiek - hybride - online

www.maksermeiden.nl

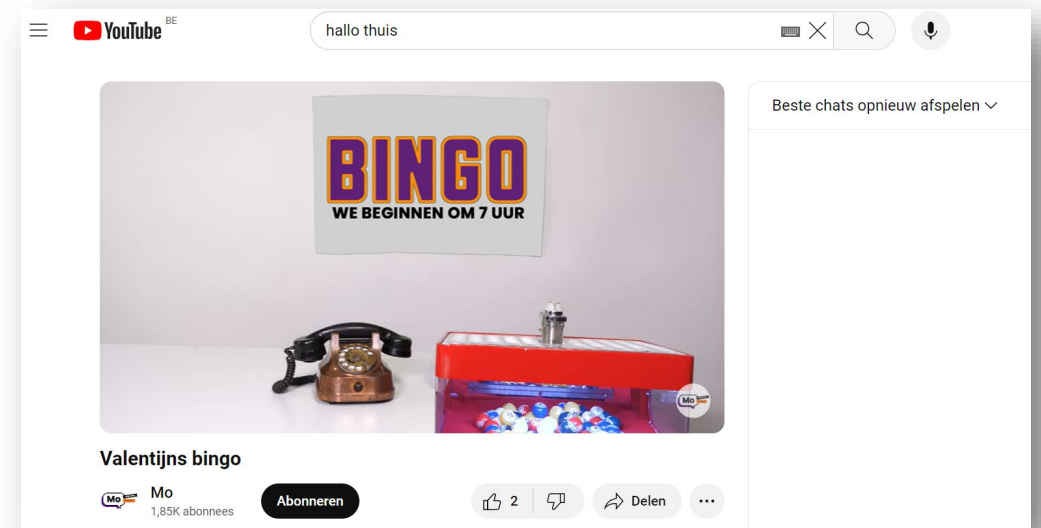
<http://ditdagbesteding.nl/>

Uiteenlopend aanbod

2. verscheidenheid in de wijze van de aanbod

- 24 uur / 24 uur beschikbaar
- Live

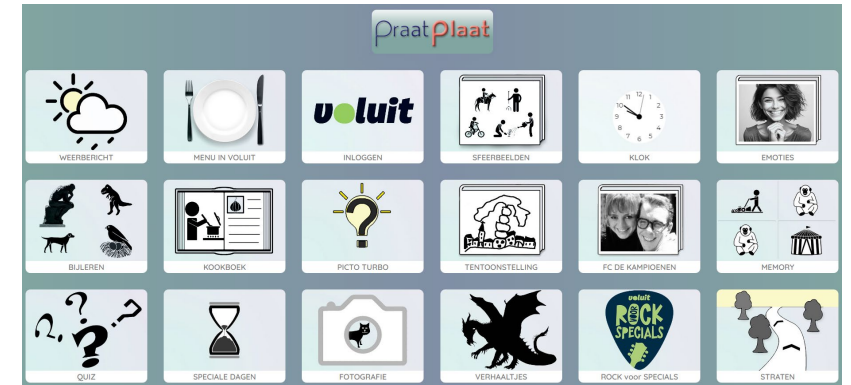
- via reguliere kanalen
- of eigen platformen

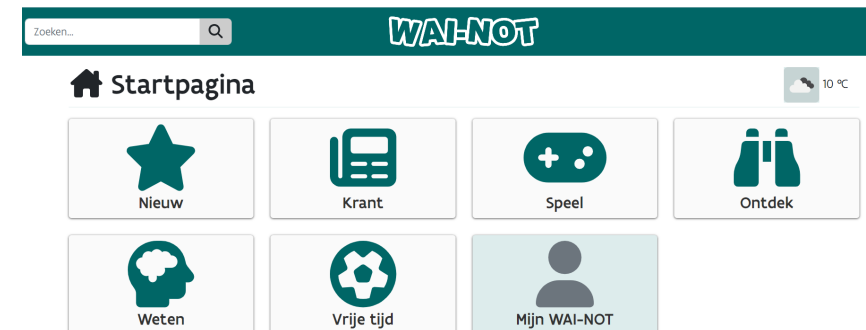
Uiteenlopend aanbod

2. verscheidenheid in de wijze van de aanbod

- 24 uur / 24 uur beschikbaar
- Live
- via reguliere kanalen
- of eigen platformen

www.praatplaat.be

www.wai-not.be

Uiteenlopend aanbod

3. verscheidenheid in onderwerpen

Bron: De Waele, I., Wille, D. & Duthoo, H. (2023)

Uiteenlopend aanbod

3. verscheidenheid in onderwerpen

- vraag gestuurd
- aanbod gericht

Uiteenlopend aanbod

4. verscheidenheid in doelgroep

binnen verschillende doelgroep

- personen met een beperking
- ouderen
- jongeren

door en voor de doelgroep

Uiteenlopend aanbod

5. uitdaging samenwerking met regulier aanbod

Naar wat ben je op zoek?

Home Voorstellingen Meer

Aanmelden of Registreren

Voorstelling toevoegen

Onbezongen

KVS

Website

Informatie Voorstelling of trailer

Website Favoriet Deel Rapporteer Verstuur per mail

<https://www.digitalevoorstellingen.be/>

Inspiratiedag Inclusief Digitaal Actief - 22 februari 2024

Vaststellingen digitale dagbesteding

Digidagbesteding in pioniersfase

- In Vlaanderen eerste experimenten met digitale activiteiten maar (nog) geen online live groepsaanbod
- In Nederland eerste implementatie.
- Verschil in aanpak

Inspirerende uiteenlopende mogelijkheden:

van éénmalige activiteiten tot digitaal aanbod tot volwaardig toegankelijk platform voor begeleide (blended) dagbesteding of vrije tijd.

Vaststellingen digitale dagbesteding

Belang van visie

Bottum up of aanbodgericht

Uitdaging

- menselijk contact / live online - versus individueel 24-uurs aanbod
- digitale dagbesteding vraagt andere organisatie (en competenties)
- blended: naast het digitale blijft ook de fysieke dagbesteding belangrijk

Vaststellingen digitale dagbesteding

Noden verder verkennen

- Wat heeft doelgroep nodig online?
(Vorming, geen gestreamde optredens, daar willen ze live naar toe)
- Wat hebben organisaties nodig?
- Inclusion by design

Toekomst?

Duurzame online dagbesteding met live online activiteiten vraagt voldoende schaal en volume

Paradigmashift? Locatiedenken doorbreken?

Samenwerken tussen organisaties en/of tussen sectoren?

Referentie

- ABC Date. (2024). Wat is ABC date? Geraadpleegd op 13 februari 2024 via <https://www.abcdade.nl/>
- Adviescommissie 'PWO Digi-Act'. (2023). *Verslag adviescommissie 1 PWO Digi-Act 28 februari 2023*. Gent: Arteveldehogeschool
- Anysurfer (2020). Toegankelijkheidsmonitor 2020. Geraadpleegd op 18 februari 2024 via <https://toegankelijkheidsmonitor.be/2020.html>
- Beckers, K. (2023, 27 december). Ouders kinderen met handicap: “Wat ben je met een zorgbudget, als je de assistenten niet vindt?”. *De Standaard*.
Geraadpleegd op 10 januari 2024 via <http://destandaard.be>
- BeMyEye. (2024). Geraadpleegd op 13 februari 2024 via <https://bemyeye.com/>
- Birmingham City Council (2023). What is meant by digital inclusion? Geraadpleegd op 13 februari 2024 via https://www.birmingham.gov.uk/info/20011/your_council/2488/digital_inclusion/5
- Chadwick, D., Wesson, C. (2016). Digital Inclusion and Disability. In: Attrill, A., Fullwood, C. (eds) *Applied Cyberpsychology*. Palgrave Macmillan, London.
- De Waele, I., Wille, D. & Duthoo, H. (2023) *Orthopedagogie*. Gent: standaard uitgeverij.

Referentie

- Digitaal Vlaanderen. Digitale toegankelijkheid. Geraadpleegd op 11 februari 204 via <https://www.vlaanderen.be/dienst-diversiteitsbeleid/digitale-toegankelijkheid>
- Faure, L., Brotcorne, P., Vendramin, P., & Mariën, I. (2022) Barometer digitale inclusie 2022. Koning Boudewijnstichting. Brussel
- Mediawijs. (2023). Wat is digitale inclusie? Geraadpleegd op 16 februari 2024 via <https://www.mediawijs.be/nl/artikels/wat-digitale-inclusie>
- Moeyersoons, A., Billiet, L. (2021) Te veel jongvolwassenen met een beperking wachten thuis op hulp. Geraadpleegd op 16 februari 2024 via <https://sociaal.net/opinie/te-veel-jongvolwassenen-met-een-beperking-wachten-thuis-op-hulp/>
- van Houten, M., Verweij, S., Hanzon, C., Lammersen, G., Nourozi, S., Briels, B. & van Middelaar, M. (2017) Dagbesteding in ontwikkeling. Vraagstukken voor gemeenten en 16 vernieuwende voorbeelden voor mensen met dementie en ggz-problematiek. Movisie. Geraadpleegd op 15 februari 2024 via <https://www.movisie.nl/sites/movisie.nl/files/publication-attachment/Dagbesteding-in-ontwikkeling%20%5BMOV-12795244-1.0%5D.pdf>

Vind ons op...

- Team Digi-Act

martine.dezitter@arteveldehs.be

wim.duran@arteveldehs.be

charlotte.vanbleu@arteveldehs.be

The screenshot shows the website for the Digi-Act project. The header includes the Artevelde Hogeschool logo and navigation tabs: STARTPAGINA, ONS TEAM, DIENSTVERLENING, IN ENGLISH, and BASISOPLEIDING. The main content area features the title 'Digi-Act: Digitaal Activeren van mensen met een beperking' and a photograph of a woman in a wheelchair interacting with a tablet. To the right, there is a list of project team members with their roles and contact information.

Wie werkt dit project uit?

Martine De Zitter
Projectleider
[Contacteer via e-mail](#)

Charlotte Vanbleu
Projectmedewerker
[Contacteer via e-mail](#)

Wim Duran
Projectmedewerker
[Contacteer via e-mail](#)

FINANCIERINGSVORM:
Praktijkgericht Wetenschappelijk Onderzoek (PWO)

PROJECTSTATUS:
Lopend

LOOPTIJD:

[Digi-Act: Digitaal Activeren van mensen met een beperking | Arteveldehogeschool Gent](#)

- Expertisenetwerk Mens, Samenleving en Digitalisering met Jana Verplancke, Philippe Bocklandt, Marlies Debrael, Lien Faelens en Tim Vanhove

Infomarkt

- Ebergiste - Digitale inclusie binnen de voorziening
- Sint Lodewijk
- Digibank Plus en Dag panda
- Mediawijs
- Praatplaat (luisterwebsite) digitaal atelier
- Tapster: platform voor digitale dagbesteding
- MyWepp: platform voor digitale dagbesteding, planbord, app ...
- Appstore + Digi-wijzer
- Ubuntu
- Studenten Sociaal Werk – Bachelorproject ‘digitale inclusie en mensen met een beperking’

Smakelijk !
Ga eens langs bij de
standen van ...

Dank je wel !